

Brott och trygghet

**Statistik över brottslighet
och trygghet i Göteborg**

Rapport 4 i serien Brott och trygghet

Författare: Rickard Silva
rickard.silva@socialresurs.goteborg.se
2018

Förord

För att öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg arbetar Göteborgs Stad och polisen i Storgöteborg tillsammans efter en modell som kallas Trygg i Göteborg.

Trygg i Göteborg är en kunskapsbaserad modell där bland annat den gemensamma, lokala problembilden är central. En viktig del i arbetet är att ha tillgång till lokal statistik. Resultatet av stadsdelens och polisens gemensamma problembild bestämmer sedan vilka aktiviteter som ska utföras, vilka åtgärder som ska vidtas och vem som ska göra vad.

Den här rapporten är den fjärde i serien Brott och trygghet. Inför varje utgåva anpassas innehållet till behov som uppmärksammas under året och till vad som är aktuellt lokalt och nationellt. Rapportserien syftar till att årligen ge en fördjupad bild över området brott och trygghet i Göteborg, för att på så vis underlätta arbetet med lokala problembilder i samverkansmodellen Trygg i Göteborg.

Den som vill veta mer om Trygg i Göteborg kan besöka goteborg.se/tryggigoteborg.

Agneta Essén

Enhetschef trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete

Social resursförvaltning

Göteborgs Stad

Maj 2018

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Flera källor för mer rättvis bild	4
1.2 Skillnaden mellan NTU Lokal och reguljära NTU	4
1.3 Viktigt när du studerar statistiken.....	5
2. Anmälda brott.....	7
2.1 Anmälda brott i Göteborg och i riket.....	7
2.2 Misshandel.....	9
2.3 Sexualbrott	9
3. Trygghet och otrygghet	11
3.1 De olika lokalpolisområdena	11
4. Brott utsatthet	19
4.1 Brott mot enskild person	19
4.2 Utsatthet utifrån brottskategori	20
5. SOM-undersökningen	22
6. Äldre personer	25
6.1 Utsatthet för brott bland äldre	26
7. Barn och unga	28
7.1 Trygghetsindex för elever i årskurs 2	28
7.2 Trygghetsindex för elever i årskurs 5, 9 och år 2 i gymnasiet	29
8. Dödligt våld	30
8.1 Dödligt våld nationellt	30
8.2 Dödligt våld i storstadsregioner	31
9. Skjutningar	32
9.1 Skjutningar i polisregion Väst	32
9.2 Skjutningar i Storgöteborg	33
9.3 Skjutningar i stadsdelar i Göteborg	34
10. Avslutande diskussion	35

1. Inledning

1.1 Flera källor för mer rättvis bild

Syftet med rapportserien Brott och trygghet är att ge en bild över området brott och trygghet i Göteborg för att underlätta arbetet med lokala problembilder. Det som kännetecknar rapportserien är kombinationen av flera olika källor. Med flera källor kan rapporten ge en mer rättvis bild av utvecklingen på området.

I rapporten används kriminalstatistik från Brottsförebyggande rådet och uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen. Dessutom innehåller rapporten statistik från SOM-undersökningen i Göteborg, som görs av Göteborgs Universitet. SOM-undersökningen fokuserar på mellanmänsklig tillit och innehåller även frågor med koppling till trygghet och otrygghet. I rapporten ingår också uppgifter om trygghet och otrygghet i skolan och siffror från polisen om antalet skjutningar i Göteborg.

1.2 Skillnaden mellan NTU Lokal och reguljära NTU

Rapporten bygger till stor del på Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik över antalet anmälda brott. Den innehåller även siffror från Nationella trygghetsundersökningen Lokal, NTU Lokal, för att fånga de aspekter som kriminalstatistiken inte kan göra.

NTU Lokal genomfördes första gången 2017. Undersökningen gör det möjligt att få statistik per lokalpolisområde. Från 2006 fram till 2017 genomfördes också reguljära Nationella trygghetsundersökningen.¹

Den här rapporten fokuserar på NTU Lokal, främst av tre anledningar. För det första ger undersökningen en bild av tryggheten och otryggheten på mer lokal nivå, eftersom den fokuserar på lokalpolisområde. Den nivån är mer geografiskt avgränsad än den som används i reguljära NTU. Den andra anledningen är att frågorna om såväl otrygghet som brottsutsatthet är mer djupgående i NTU Lokal än i reguljära NTU. Slutligen kommer NTU Lokal framöver att ersätta reguljära NTU.

Vad gäller den geografiska aspekten har det inte varit möjligt att få siffror på stadsdelsnivå i Göteborg från reguljära NTU, eftersom det är för få som besvarar undersökningen. Därför är det ett steg i önskad riktning att NTU Lokal fokuserar på lokalpolisområde. Tidigare var kommunnivå den minsta geografiska nivån. Rapporten inkluderar statistik från de områden som tillsammans ger en bra och kompletterande bild till rapportens övriga källor.

Precis som i reguljära NTU innebär NTU Lokal att ett urval av befolkningen får svara på frågor om utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet. De som blivit utsatta för brott får också svara på frågor om kontakt med rättsväsendet. Undersökningen gör det möjligt att studera

¹ Innan NTU Lokal fanns benämndes reguljära NTU enbart som NTU.

brottsutvecklingen utan att vara beroende av att brotten faktiskt anmälts till polisen. Samtidigt ger den en bild av människors upplevelse av trygghet och otrygghet.

NTU Lokal genomfördes av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Brottsförebyggande rådet under perioden januari–april 2017. Undersökningen finansierades av Polismyndigheten och genomfördes med hjälp av webb- och postenkäter. Urvalet bestod av 200 000 personer. Totalt svarade 79 933 personer på enkäten. Urvalet i reguljära NTU var betydligt färre, totalt cirka 20 000 personer.

Det bör betonas att det är olika referensperioder i NTU Lokal, beroende på vilken fråga som ställs. Referensperioden för utsatthet baseras på föregående år, det vill säga NTU Lokal 2017 avser utsatthet 2016.

Statistiken från NTU Lokal avser enbart ett års tid eftersom undersökningen är ny. Därför går det inte att i årets upplaga av rapporten göra jämförelser över tid. Som tidigare nämnts innehåller rapporten däremot mer geografiskt avgränsad data, i form av uppgifter från de olika lokalpolisområdena i Storgöteborg.

Rapporten rymmer också statistik om skjutningar i Göteborg de senaste åren. Den ger en fördjupad bild, eftersom statistiken brutits ner på stadsdelsnivå och inte enbart redovisas på lokalpolisområdesnivå.

1.3 Viktigt när du studerar statistiken

I rapporten presenteras statistik med efterföljande kommentarer. Antalet anmälda brott som redovisas i rapporten avser brott per 100 000 invånare. Det är ett internationellt vedertaget sätt att räkna och redovisa antal brott. Den stora fördelen med att redovisa antal brott i relation till befolkningstalet är att det går att se utvecklingen av antalet brott, oavsett om befolkningen minskar eller ökar. Samtidigt ger enbart kriminalstatistik inte en exakt bild av hur verkligheten ser ut. Utgångspunkten är anmälningar, men eftersom alla brott inte anmäls är mängden faktiska brott större.

När det gäller olika typer av egendomsbrott anmäls de flesta till polisen. Det beror bland annat på att polisanmälan krävs för att få ersättning från försäkringsbolagen.

Brottets allvarlighetsgrad har stor betydelse för om det anmäls eller inte. Allvarliga hot, våld som ger fysiska skador och brott där vapen förekommer anmäls i högre utsträckning än mindre allvarliga händelser.

Vid brott med en tydligt brottsutsatt person spelar även interaktion och social relation mellan offer och gärningsperson stor roll för anmälningsbenägenheten. Generellt anmäls våld och hot mellan obekanta oftare än brott där de inblandade känner varandra eller är familjemedlemmar. Det innebär att våldsbrott inom familjen blir underrepresenterade i brottsstatistiken, medan våld som utspelar sig på gatan antas vara bättre representerat i statistiken.

Individens uppfattning av en vålds- eller hotsituation som brottslig har även betydelse för om händelsen polisanmäls eller inte. Våld som sker som en del av ett yrkesutövande uppfattas generellt sett inte som brott i samma utsträckning som våld som utövas i andra sammanhang. Sammantaget

bidrar det troligtvis till att brottsstatistiken beskriver utvecklingen av det grövre våldet mellan obekanta ganska väl, medan statistiken är desto mer osäker vad gäller familjevåld och lindrigare våld och hot.

Kriminalstatistiken och redovisningen av olika brott påverkas också av lagändringar. Vissa brottstyper försvinner och nya tillkommer. Även tekniska förändringar som till exempel kodning av brott och rutiner för redovisning påverkar.

De nämnda orsakerna är anledningarna till att rapporten innehåller flera olika källor för att ge en bred bild av hur situationen ser ut i Göteborg vad gäller brott och trygghet.

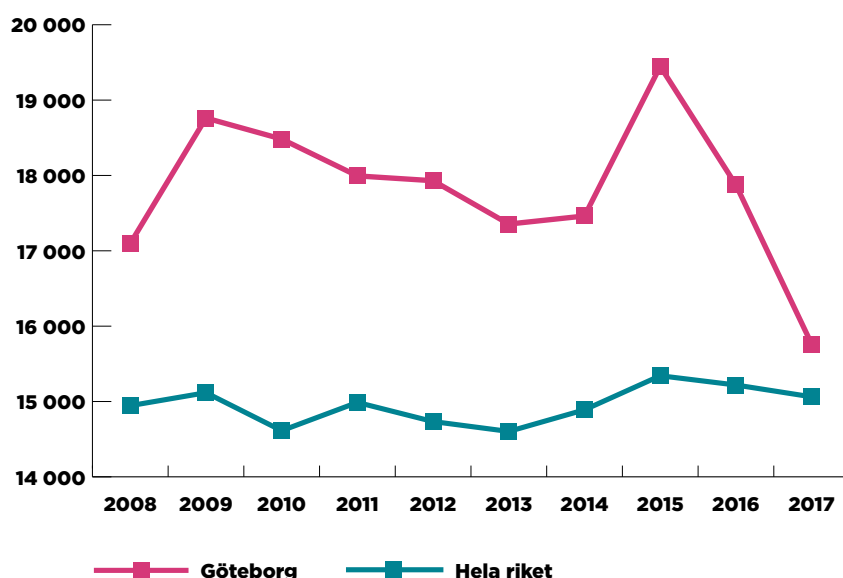
2. Anmällda brott

Ett historiskt och vanligt sätt att följa brottslighetens utveckling över tid är att studera antalet anmällda brott. Som nämndes i inledningen är det flera faktorer som påverkar människors anmälningsbenägenhet. Det måste vi ha med oss när vi granskar anmälningsstatistiken.

2.1 Anmällda brott i Göteborg och i riket

Anmällda brott per 100 000 invånare

Totala antalet anmällda brott per 100 000 invånare, 2008–2017.

Källa: Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik

Göteborgs kommun är överrepresenterad i förhållande till hela riket. Det är inte ovanligt, utan ett återkommande mönster för storstadsregioner i landet. Det mest anmärkningsvärda är ökningen i Göteborg mellan 2014–2015 och den därefter tydliga minskningen av anmällda brott i staden. Mönstret för staden stämmer överens med övriga landet, om än med betydligt större upp- och nedgångar.

Antal anmälda brott i Göteborgs stadsdelar

Totala antalet anmälda brott per 100 000 invånare i Göteborgs stadsdelar 2013–2017.

Stadsdel	2013	2014	2015	2016	2017 *
Angered	11 954	12 311	12 945	12 406	12 078
Askim-Frölunda-Högsbo	12 922	12 770	13 273	12 704	11 533
Centrum	41 439	42 175	49 407	43 031	36 745
Lundby	16 561	16 971	19 649	17 068	15 719
Majorna-Linné	17 424	19 149	25 092	20 011	17 793
Norra Hisingen	11 510	11 325	12 245	13 817	10 815
Västra Göteborg	8 243	8 745	8 025	8 056	7 444
Västra Hisingen	9 435	9 451	9 842	9 709	9 011
Örgryte-Härlanda	9 955	10 544	12 203	11 592	10 433
Östra Göteborg	13 874	14 153	15 653	15 816	14 533

* Preliminära resultat för 2017. Källa: Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik

Tabellen visar att stadsdelen Centrum står för flest antal anmälda brott per 100 000 invånare av alla stadsdelar i Göteborg. Det handlar om den sociala aktivitetsnivån, de sociala rörelsemönstren och om den högre koncentrationen av brottstillfällen. Det kan samtidigt nämnas att det skedde en tydlig minskning av de anmälda brotten i Centrum mellan år 2016 och 2017.

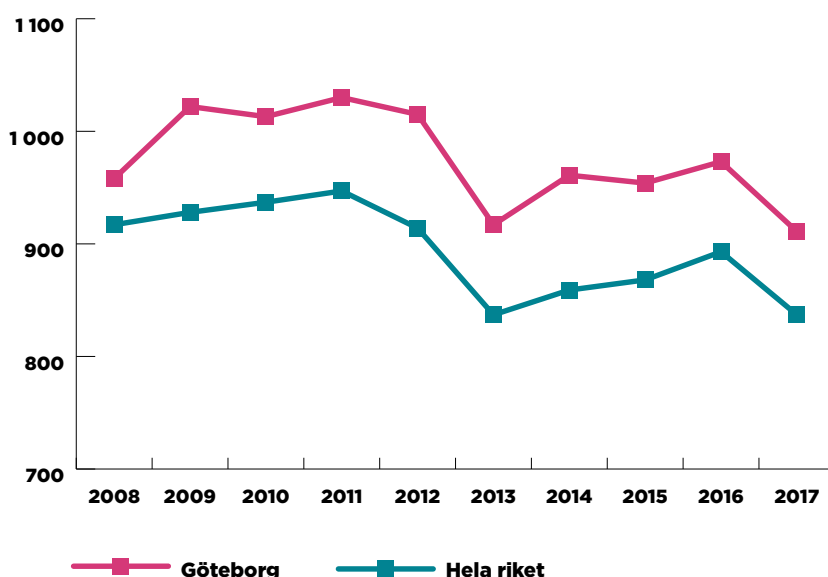
Som framgår är stadsdelen Majorna-Linné den stadsdel som ligger näst högst upp i statistiken under samtliga år och även där behöver den sociala aktivitetsnivån tas med i beräkningen. I de övriga stadsdelarna ligger nivåerna relativt jämnt över tid, även om det på vissa håll skett förändringar. En sådan är utvecklingen i Norra Hisingen där de anmälda brotten minskade tydligt under förra året.

2.2 Misshandel

Misshandel och grov misshandel utgör majoriteten av de våldsbrott som polisanmäls i Sverige.² Här finns ett stort mörkertal eftersom alla misshandelsbrott inte anmäls till polisen. Som tidigare nämnts anmäls grova brott oftare än lindriga. Likaså anmäls brott mellan obekanta oftare än mellan bekanta. Trenden är densamma för brott på allmän plats i förhållande till brott på privata platser.

Anmällda misshandelsbrott

Totala antalet anmällda misshandelsbrott per 100 000 invånare i Göteborg och i hela riket 2008–2017.

Källa: Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik

Precis som vid det totala antalet anmällda brott, är Göteborgs kommun jämfört med hela landet överrepresenterad när det gäller anmällda misshandelsbrott. Under en tioårsperiod har de anmällda våldsbrotten minskat, både i Göteborg och i landet i stort. Mönstret avseende upp- och nedgångar stämmer väl överens för hela perioden.

2.3 Sexualbrott

Sexualbrott är ett samlingsbegrepp för brotten våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande, sexuellt ofredande, köp av sexuell tjänst, koppleri med flera.³

Statistiken för sexualbrott ser olika ut beroende på vilken källa som studeras. Reguljära NTU visade att 2,4 procent av landets befolkning (16–79 år) uppgav att de hade blivit utsatta för sexualbrott under 2016. Det motsvarar cirka 181 000 personer. Det är en ökning jämfört med

² Våldsbrott är benämningen för en rad brott där de ingår tillsammans med försök till mord eller dråp, våldtäkt (inklusive grov), grov kvinnofridskränkning, grov fridskränkning, olaga förföljelse, våld mot tjänsteman och rån (inklusive grovt rån).

³ www.polisen.se

2015, då 1,7 procent uppgav att de hade blivit utsatta.

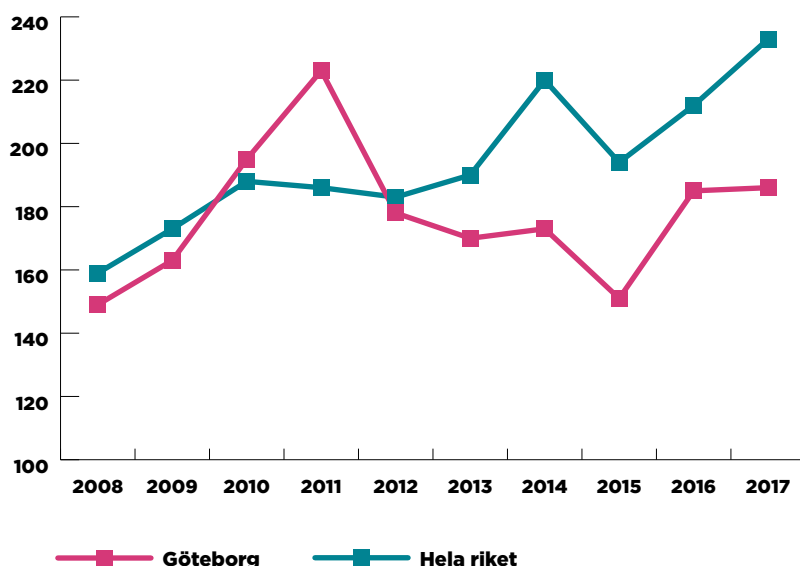
År 2005–2012 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå, med cirka 1 procent utsatta enligt självrapportering. Sedan dess har det skett en ökning.

Sexualbrott hör till en brottstyp där det är relativt vanligt att personer utsätts vid upprepade tillfällen. I reguljära NTU svarade 42 procent att de utsattes för mellan två och nio händelser under 2016. Nio procent svarade att de utsattes för tio eller fler händelser. Det innebär att av alla som uppgav att de utsattes för sexualbrott hade mer än hälften, 51 procent, utsatts minst två gånger under 2016.

Undersökningen visade också att 29 procent av de sexualbrott som uppgavs ha begåtts under 2016 var så allvarliga att det kunde handla om försök till eller fullbordat sexuellt tvång eller våldtäkt. Siffran var på samma nivå året innan.

Anmälda sexualbrott

Totala antalet anmälda sexualbrott per 100 000 invånare, 2008–2017.

Källa: Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik

Statistiken över de anmälda sexualbrotten visar en trend den senaste tioårsperioden. Göteborgs kommun uppvisade under åren 2009–2011 en stigande kurva, medan ökningen i landet inte var lika påtaglig. Därefter skedde en minskning i Göteborg, men inte i landet i stort.

Göteborg hade betydligt fler anmälda sexualbrott per 100 000 invånare under 2010–2011. Sedan dess har situationen varit den omvända. Förra året skedde en marginell ökning i Göteborg, medan ökningen var desto större i hela landet.

3. Trygghet och otrygghet

Den här delen av rapporten redogör för resultat ur den nya undersökningen NTU Lokal.

Samtliga frågor som finns med handlar om människors upplevelser av trygghet och otrygghet. I tabellerna presenteras siffror för de fem lokalpolisområdena i polisområde Storgöteborg och för polisområdet i stort. Uppgifterna för de olika lokalpolisområdena är intressanta att studera för att se hur upplevelsen av otrygghet skiljer sig åt mellan olika områden. Eftersom NTU Lokal är en ny undersökning, kan vi först nästa år göra jämförelser över tid.

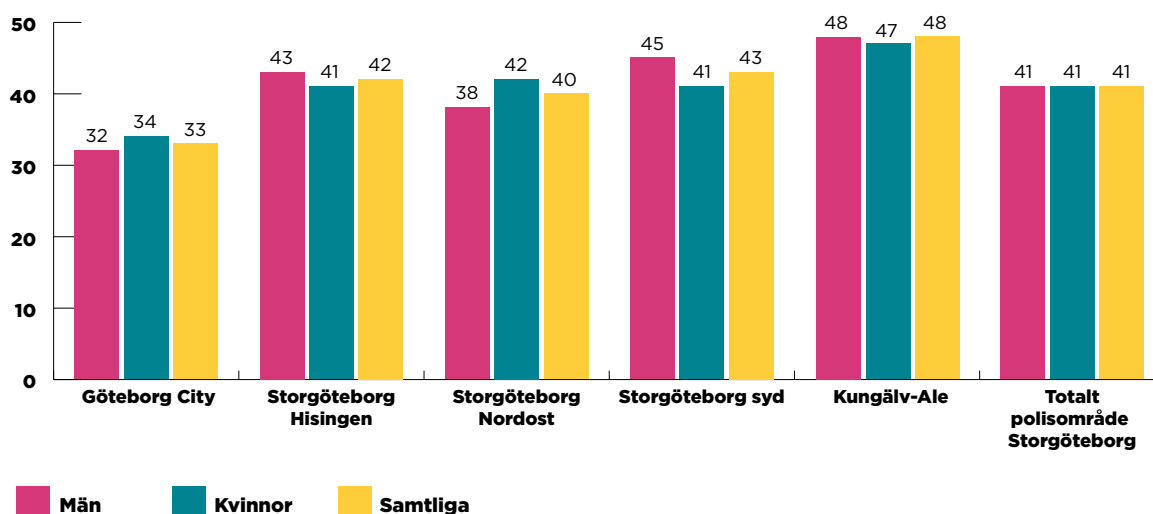
3.1 De olika lokalpolisområdena

Följande stadsdelar ingår i de olika lokalpolisområdena:

- Lokalpolisområde Göteborg City – stadsdelarna Centrum och Majorna-Linné.
- Lokalpolisområde Storgöteborg Nordost – stadsdelarna Angered, Örgryte-Härlanda och Östra Göteborg.
- Lokalpolisområde Storgöteborg Hisingen – stadsdelarna Lundby, Norra Hisingen och Västra Hisingen.
- Lokalpolisområde Storgöteborg Syd – stadsdelarna Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg.
- Lokalpolisområde Kungälv-Ale (omfattar inga stadsdelar i Göteborg).

Oro för brottsligheten i samhället

Andel i procent som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället.

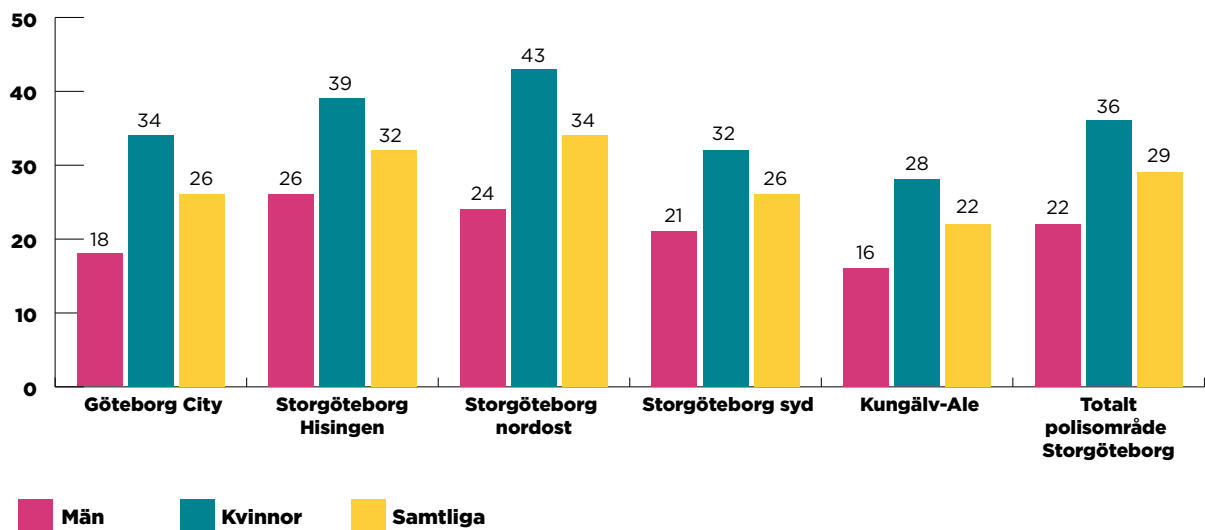
Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Diagrammet visar att oron för brottslighet i samhället är störst i lokalpolisområde Kungälv-Ale och lägst i City. Det är ett vanligt fenomen för kommuner nära storstäder. Området har lägre brottslighet än Göteborgs

Stad och det kan finnas oro för den brottslighet som finns där. Det är förhållandevis små skillnader mellan könen och de totala siffrorna för polisområde Storgöteborg är till och med identiska för män och kvinnor, 41 procent.

Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i egna bostadsområdet

Andel i procent som är mycket/ganska otrygga eller avstår från att gå ut på grund av otrygghet.

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

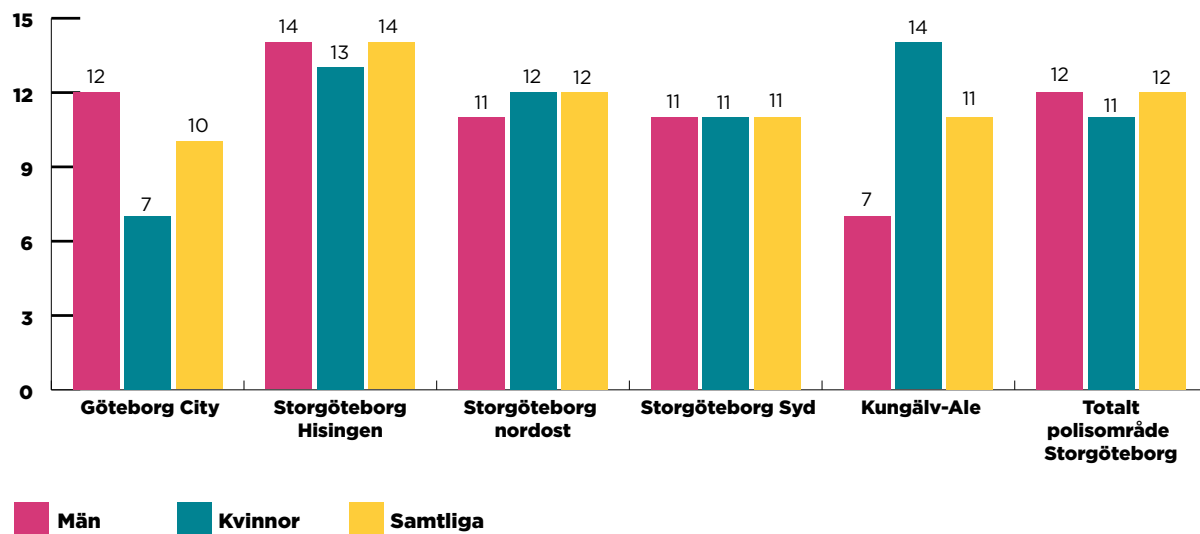
Vid granskningen av otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet framkommer flera tydliga mönster. Det tydligaste är att kvinnor i samtliga lokalpolisområden upplever en betydligt större otrygghet än män. Skillnaden mellan könen är som störst i Nordost, 19 procent. Skillnaden är som minst i Syd, 11 procent.

Det kan betonas att kvinnor även nationellt sett i högre grad uppger att de känner sig otrygga, både generellt och när det gäller utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet.

Det är stora variationer mellan lokalpolisområdena. Männen på Hisingen upplever nästan lika stor otrygghet vid utevistelse sent på kvällen som kvinnorna i Kungälv-Ale. Det skiljer bara två procent mellan grupperna.

Oro för att utsättas för misshandel

Andel i procent som mycket/ganska ofta oroar sig för att utsättas för misshandel.

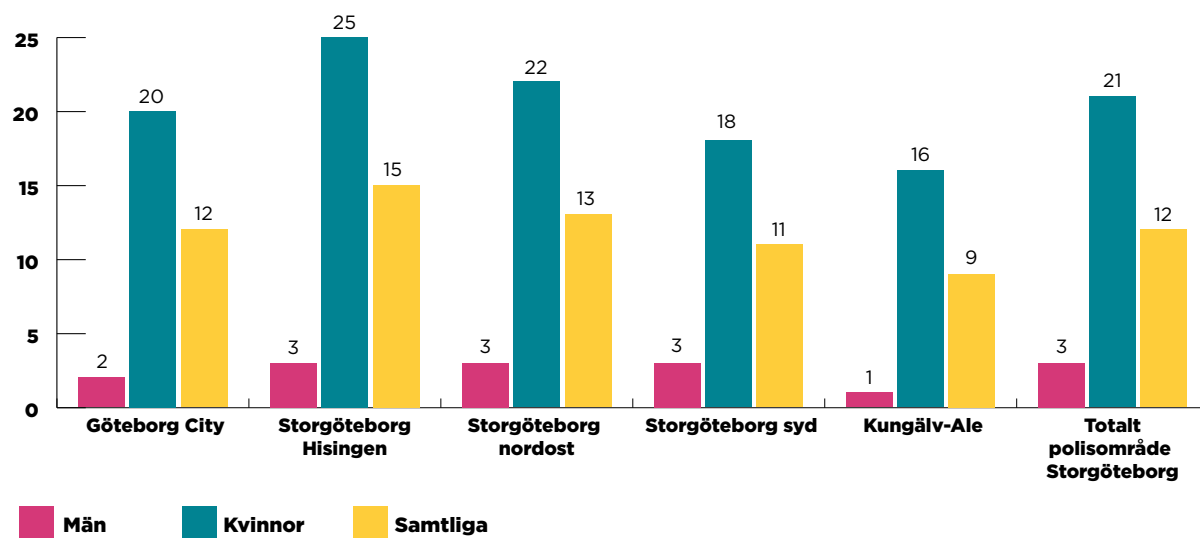

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Statistiken över oron för att utsättas för misshandel visar att oron på de flesta håll är relativt jämn mellan könen. Undantagen är City och Kungälv-Ale. I City är männen mer oroliga än kvinnorna, 12 procent respektive 7 procent. I Kungälv-Ale är kvinnorna mer oroliga än männen, 14 procent respektive 7 procent.

Oro för att utsättas för sexuella angrepp eller våldtäkt

Andel i procent som mycket/ganska ofta oroar sig för att utsättas för sexuella angrepp eller våldtäkt.

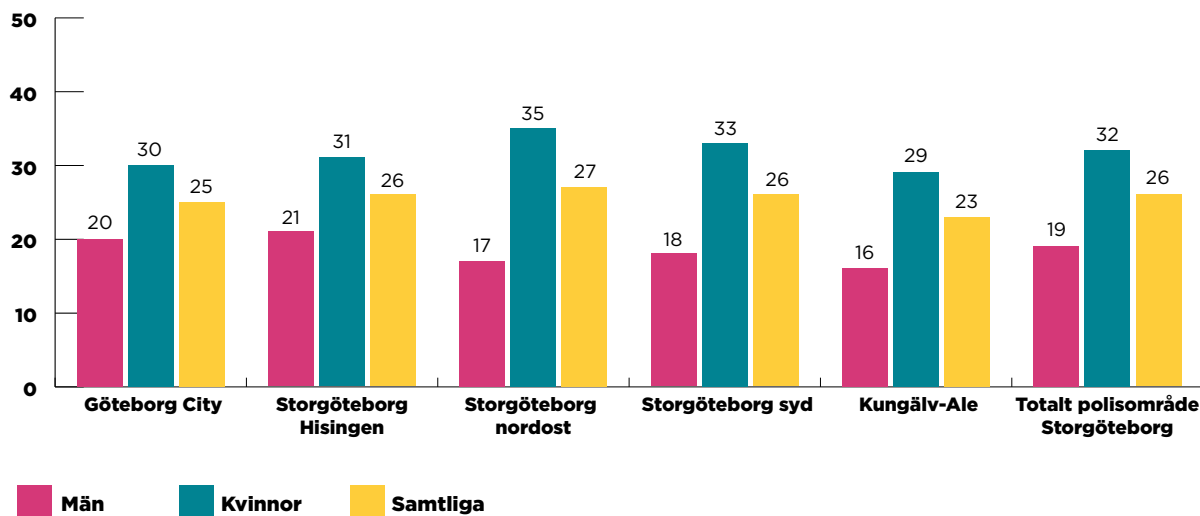

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Enligt statistiken följer Storgöteborg de traditionella och nationella mönstren, när det gäller oro för att utsättas för sexuella angrepp eller våldtäkt. Det betyder att det är betydligt vanligare att kvinnor oroar sig än män. Oron är störst i lokalpolisområde Hisingen och lägst i Kungälv-Ale.

Valt annan väg eller färdssätt

Andel i procent som mycket/ganska ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro att utsättas brott.

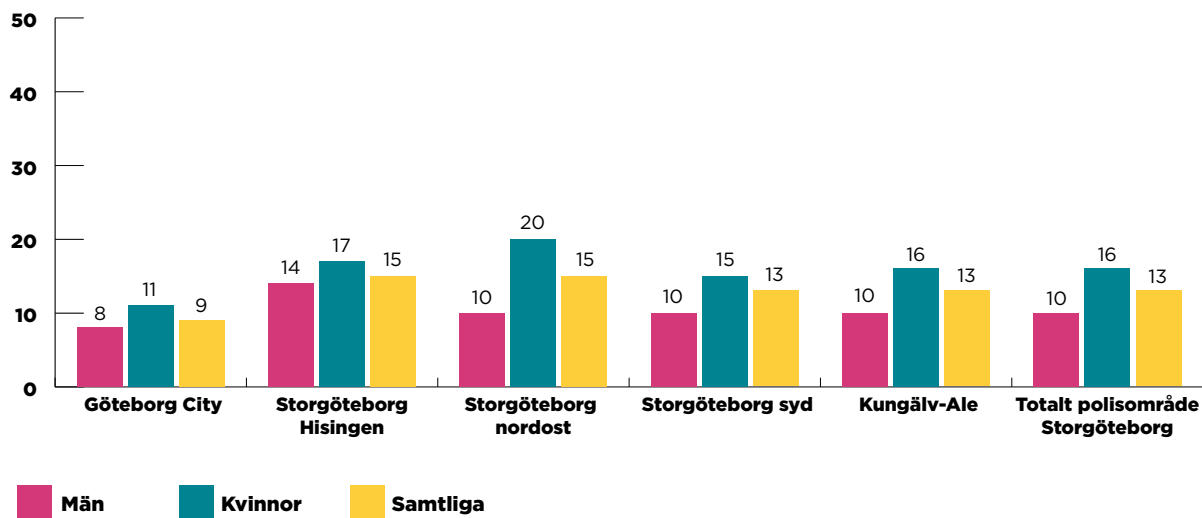
Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Hur många som väljer en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott, är ett viktigt mått på otrygghet. Det visar nämligen relativt tydligt hur stor påverkan oron har i direkta vardagssituationer.

Det är påtagligt att kvinnor oftare än män har valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro att utsättas brott. Nordost uppvisar den högsta procentandelen och det är även det område där skillnaden mellan könen är som störst; 35 procent för kvinnor respektive 17 procent för män. Det är alltså mer än dubbelt så vanligt att de svarande kvinnorna valt en annan väg eller ett annat färdssätt i Storgöteborg nordost, jämfört med männen i samma område.

Avstått från aktivitet

Andel i procent som mycket/ganska ofta har avstått från någon aktivitet, exempelvis gå på promenad, restaurang eller träffa någon, på grund av oro för att utsättas för brott.

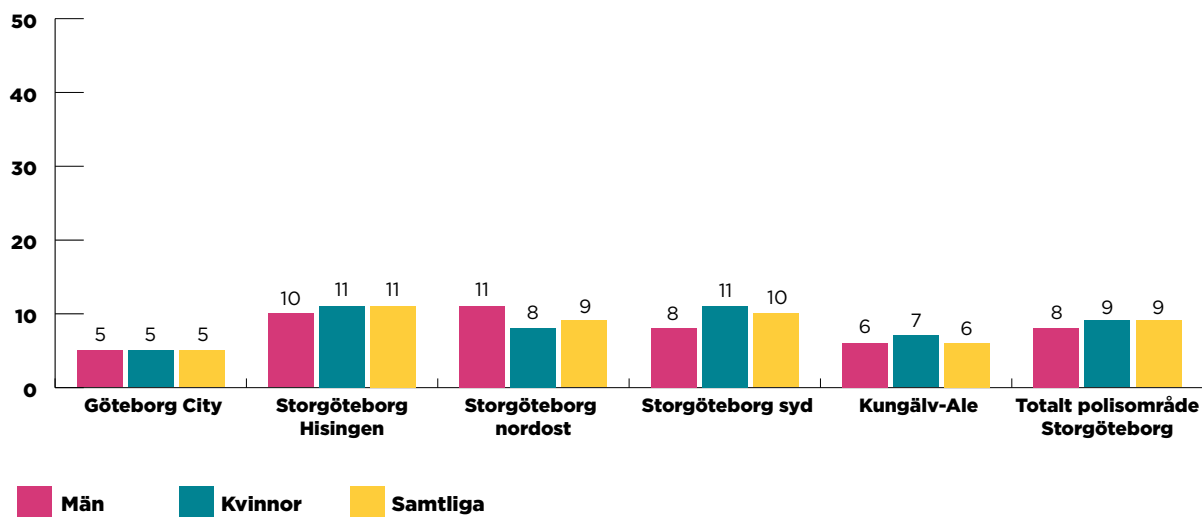
Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Även denna tabell ger insyn i hur hög grad oron inverkar på vardagen. Att mycket ofta eller ganska ofta avstå från aktiviteter på grund av oro för att utsättas brott får bedömas som ännu mer begränsande än att välja en annan väg eller ett annat färdssätt.

Även här är Nordost det lokalpolisområde där det är vanligast att avstå från en aktivitet på grund av oro för att utsättas för brott. Där är det dubbelt så många kvinnor som män som mycket ofta eller ganska ofta har avstått från en aktivitet. City uppvisar de lägsta siffrorna.

Oro för brott och påverkan på livskvalitet

Andel i procent som uppgett att oro för brott har haft stor påverkan på livskvaliteten.

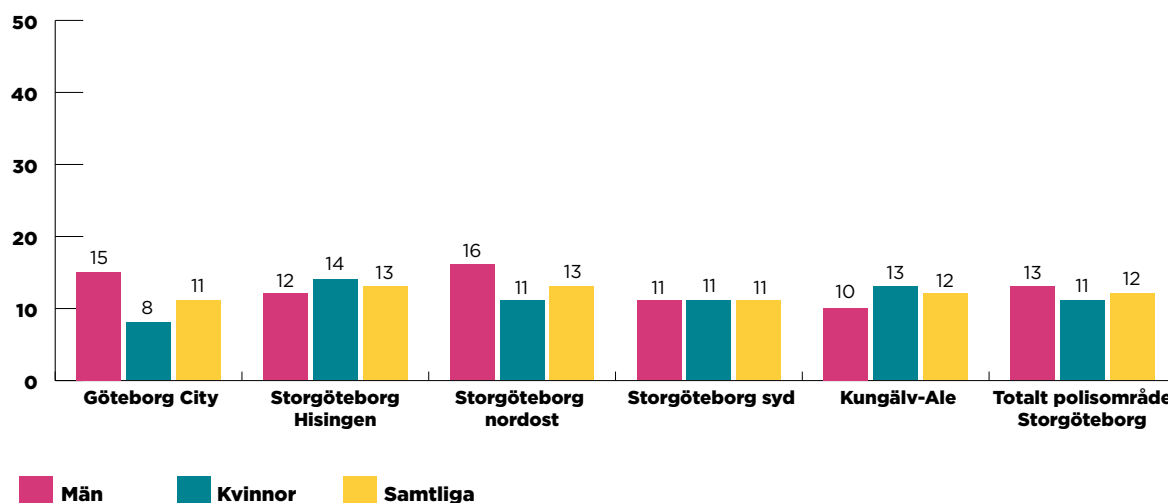
Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

När det gäller hur oro för brott påverkar livskvaliteten, visar siffrorna att tre lokalpolisområden utmärker sig; nordost, Hisingen och syd. Det sammanfaller med de polisområden som har ett eller flera områden som polisen benämner som särskilt utsatta.

Värt att notera är att nordost är det enda området i Storgöteborg där fler män än kvinnor uppger att oron för brott har haft en stor påverkan på livskvaliteten.

Avstått från att skriva eller lägga upp på internet

Andel i procent som mycket/ganska ofta har avstått från att skriva något eller lägga upp bilder/filmer på internet på grund av oro för att utsättas för trakasserier/hot.

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

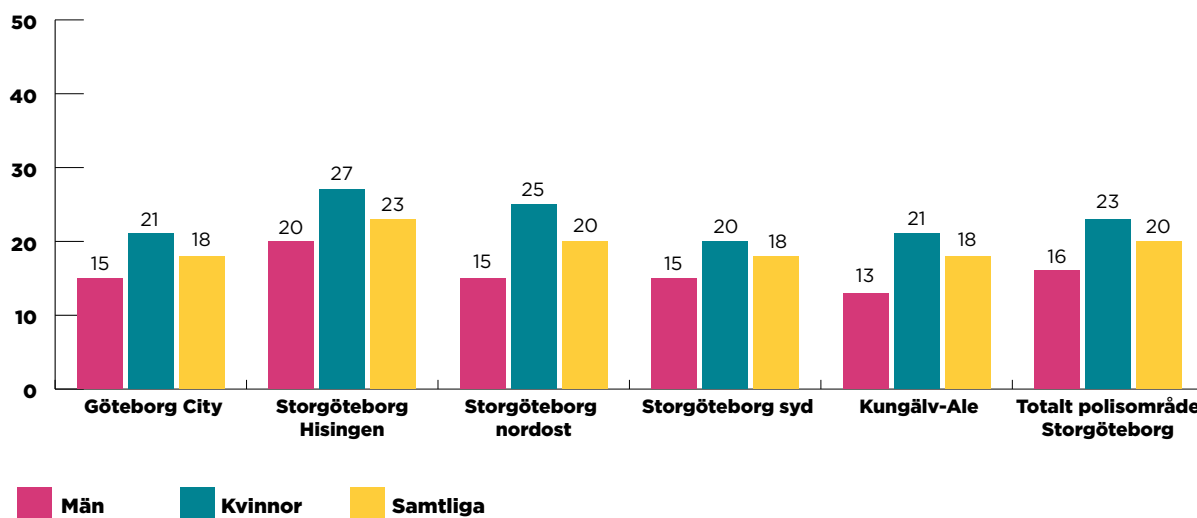
I takt med den digitala utvecklingen blir det allt mer populärt att vara aktiv på sociala medier genom att skriva eller lägga upp olika typer av material. För många har det blivit en del av vardagen. Därför är det intressant att ta reda på om det finns faktorer som gör att människor avstår från det.

Diagrammet ovan visar andelen i procent som mycket ofta eller ganska ofta har avstått från att skriva något eller lägga upp bilder eller filmer på internet på grund av oro för att utsättas för trakasserier eller hot. Internet är en digital arena och inte bunden till en geografisk plats. Därför kan oron för trakasserier och hot spela mindre roll här, än i frågan om att ha avstått från andra typer av aktiviteter som promenader, restaurangbesök eller liknande.

Sammanfattningsvis är det något fler män än kvinnor som mycket ofta eller ganska ofta har avstått från att skriva något eller lägga upp bilder eller filmer på internet på grund av oro för att utsättas för trakasserier eller hot.

Oro för att utsättas för personrån

Andel i procent som mycket/ganska ofta oroar sig för att utsättas för personrån.

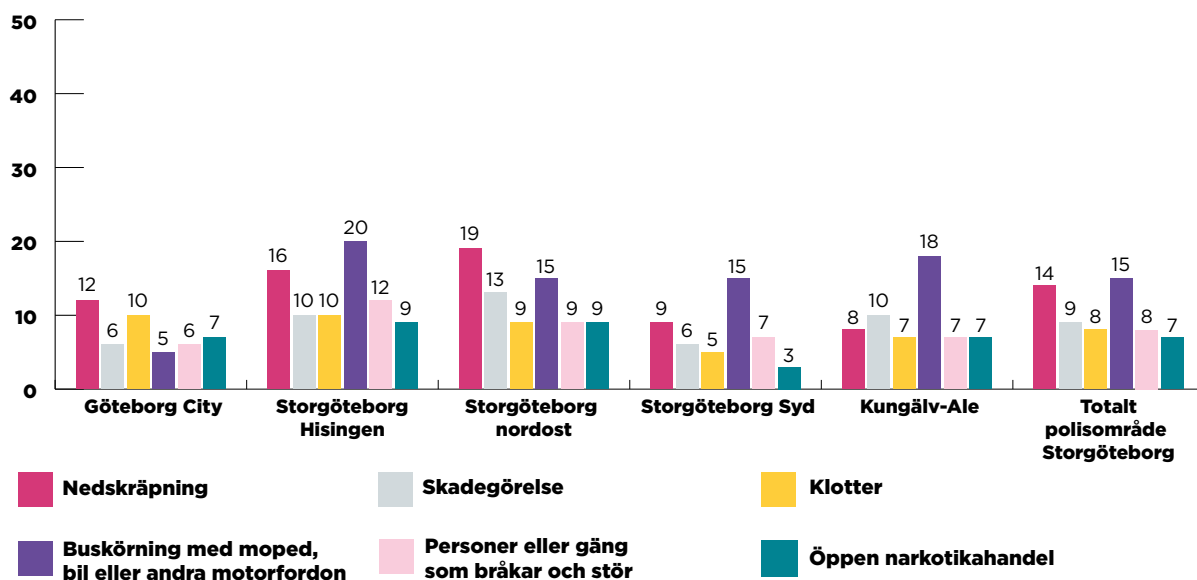

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

När det gäller oro för att utsättas för personrån visar siffrorna att kvinnor är mer oroliga än män i samtliga lokalpolisområden i Storgöteborg. För både kvinnor och män är oron som störst på Hisingen, 27 procent för kvinnor och 20 procent för män. Den är lägst för kvinnor i Syd, 20 procent och i Kungälv-Ale med 13 procent för männen. Skillnaden mellan könen är störst i nordost där det skiljer 10 procent.

Problem i bostadsområdet

Andel i procent som upplever följande problem i stor utsträckning i bostadsområdet.

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Diagrammet visar att buskörning med moped, bil eller andra motorfordon tätt följt av nedskräpning anses vara de största problemen i bostadsområdena i polisområde Storgöteborg.

Hur pass allvarlig problematiken är varierar däremot mellan de olika lokalpolisområdena. På Hisingen ligger samtliga angivna problemområden

på en högre nivå än genomsnittet för hela polisområde Storgöteborg och buskörning anses vara det största problemet. I Kungälv-Ale dominerar samma problem, medan nedskräpning anses vara det största problemet i nordost. City uppvisar de lägsta siffrorna. Där hamnar nedskräpning på första plats följt av klotter.

4. Broddsutsatthet

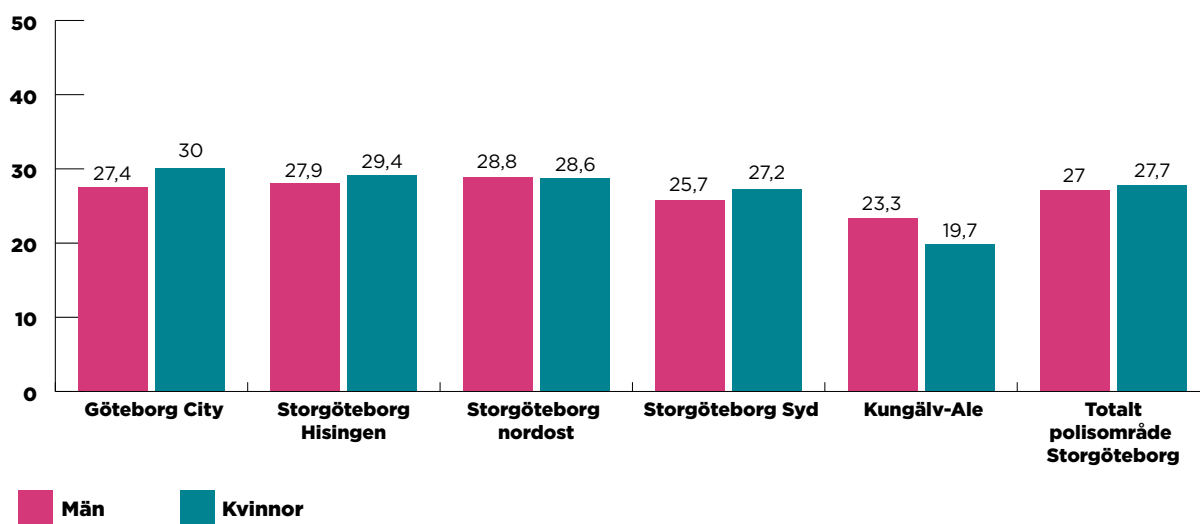
Den här delen av rapporten handlar om självrapporterad broddsutsatthet. Självrapporterad broddsutsatthet handlar om i hur stor utsträckning personer själva svarat att de har utsatts för brott. Genom att studera självrapporterad broddsutsatthet går det att följa broddsutveckling utan att vara beroende av att brotten har anmälts till polisen.

Siffrorna bygger på undersökningen NTU Lokal. De visar utsatthet för brott för olika brottskategorier under 2016. Det är de senaste uppgifterna som finns att tillgå. I NTU Lokal 2017 ställs alltså frågor om personers broddsutsatthet under året innan.

4.1 Brott mot enskild person

Utsatthet för brott mot enskild person

Andel i procent som uppgett att de blivit utsatta för brott under 2016.

Källa: NTU Lokal 2017, region Väst, polisområde Storgöteborg

Siffrorna visar att det är en relativt jämn nivå mellan lokalpolisområdena i Storgöteborg. Enda undantaget är Kungälv-Ale. City uppvisar de högsta siffrorna för kvinnor medan nordost visar de högsta för männen.

4.2 Utsatthet utifrån brottskategori

Utsatthet 2016 utifrån olika brottskategorier, andel i procent

Tabell baserad på NTU Lokal, region Väst, polisområde Storgöteborg.

Röd markering = högsta värde.

	City	Kungälv-Ale	Nordost	Hisingen	Syd	Totalt polisområde Storgöteborg	Hela riket
Misshandel	3,5	3,8	3,7	5	3,6	3,9	3,1
Hot	9,5	8,1	8,6	9,9	9,9	9,4	7,9
Sexualbrott	6,7	3,1	5,5	5,2	5,2	5,3	4,7
Personrån	1,9	1,4	1,9	1,7	2,2	1,9	1,1
Kort/kreditbedrägeri	6,8	4,6	5,9	6,7	5	5,9	4,9

Tabellen visar brottsutsattheten för olika brott i polisområde Storgöteborg i förhållande till landet stort. Det framgår att Göteborg är överrepresenterat inom samtliga brottskategorier, vilket är vanligt för en storstad. Därutöver framgår att misshandel var vanligast i lokalpolisområde Hisingen, detsamma gäller hot. Där låg även syd på samma nivå. Sexualbrott och kort- och kreditbedrägerier var vanligast förekommande i City utifrån NTU Lokal. Slutligen var personrånerna vanligast i syd. Det är samtidigt viktigt att notera att det handlar om små marginaler och därför bör större slutsatser inte dras enbart utifrån det här materialet.

Utsatthet utifrån brottskategori uppdelat på kön 2016

Här redovisas brottsutsatthet utifrån olika brottskategorier och fördelningen mellan kön och lokalpolisområde.

Tabeller baserade på NTU lokal, region Väst, polisområde Storgöteborg.

Andel i procent. Röd markering = högsta värde.

Misshandel

City		Kungälv-Ale		Nordost		Hisingen		Syd		Totalt polisområde Storgöteborg	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
5,8	1,5	6,0	1,9	4,7	2,9	7,1	3,0	4,9	2,4	5,6	2,4

Hot

City		Kungälv-Ale		Nordost		Hisingen		Syd		Totalt polisområde Storgöteborg	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
12,9	6,5	8,9	7,4	10,1	7,4	10,0	9,9	9,9	10,0	10,4	8,4

Sexualbrott

City		Kungälv-Ale		Nordost		Hisingen		Syd		Totalt polisområde Storgöteborg	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	kvinnor
2,5	10,5	0,3	5,5	1,2	9,2	1,7	8,7	1,9	8,2	1,6	8,7

Personrån

City		Kungälv-Ale		Nordost		Hisingen		Syd		Totalt polisområde Storgöteborg	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	kvinnor
3,5	0,5	1,1	1,6	3,5	0,5	3,4	0,1	3,6	0,8	3,3	0,6

Kort/kreditbedrägeri

City		Kungälv-Ale		Nordost		Hisingen		Syd		Totalt polisområde Storgöteborg	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	kvinnor
9,7	4,3	5,4	3,9	6,3	5,6	7,5	6,0	6,1	3,9	7,0	4,8

Trakasserier

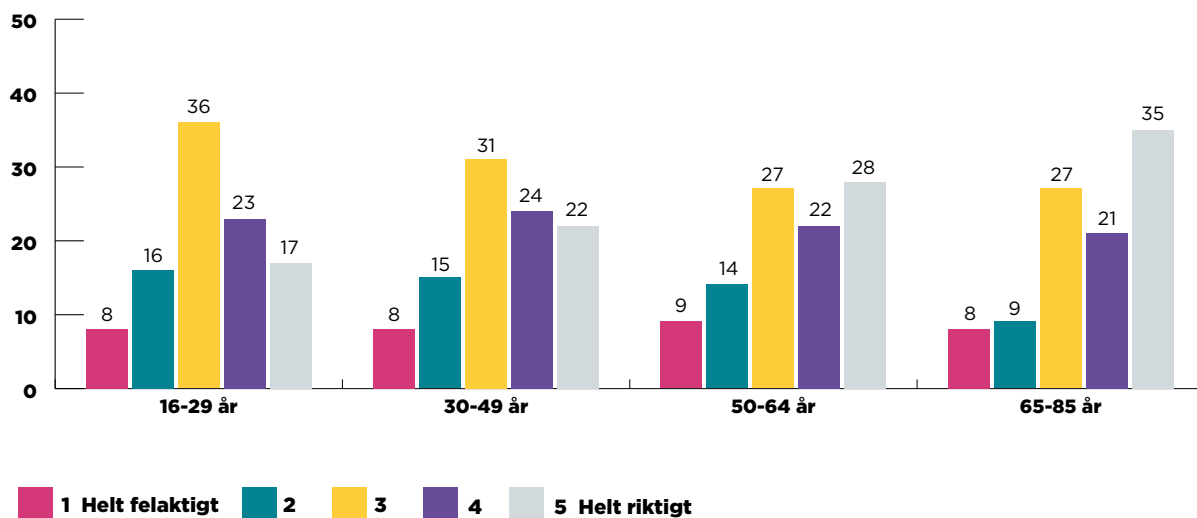
City		Kungälv-Ale		Nordost		Hisingen		Syd		Totalt polisområde Storgöteborg	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	kvinnor
5,6	6,1	4,7	5,5	7,8	6,5	5,4	7,2	5,6	9,7	6,0	7,3

5. SOM-undersökningen

SOM-undersökningen i Göteborg görs av Göteborgs Universitet. Det är en lokal undersökning där boende i Göteborg mellan 16 och 85 år får svara på olika frågor som berör deras liv. Frågorna fokuserar på lokala satsningar, trivsel i staden och i det egna boendet, stadsmiljö och infrastruktur. Undersökningen var ny år 2016 och gick ut till ett slumpmässigt urval på 7 000 personer. Nedan presenteras resultat som har bäring på temat trygghet bland boende i Göteborg.

Om jag behöver hjälp med något finns det alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp.

Andel i procent som svarat antingen 1, 2, 3, 4 eller 5 på påståendet att Om jag behöver hjälp med något finns det alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp.

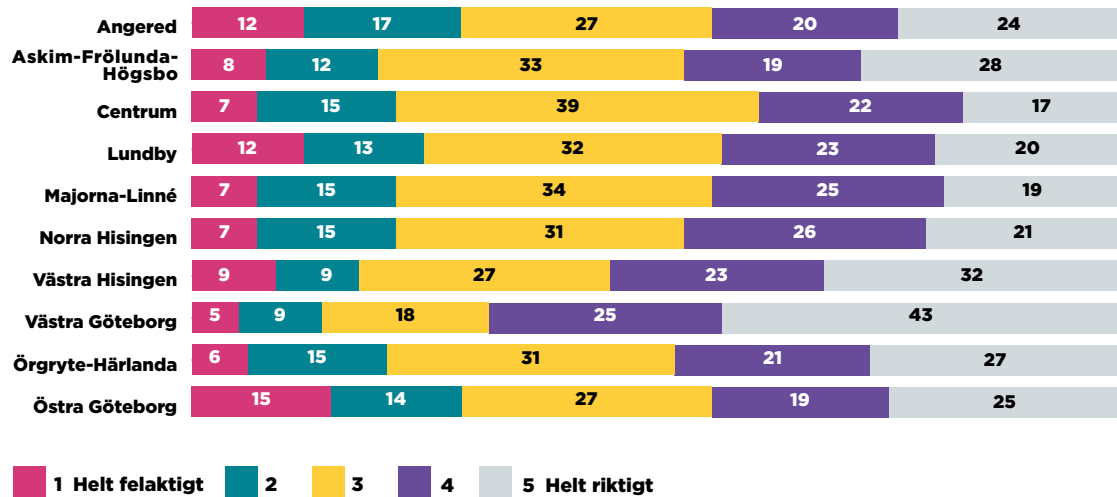
Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016

Det tydligaste resultatet är att ju äldre personer det rör sig om, desto mer sannolikt är det att de anser sig ha personer i bostadsområdet som alltid kan ställa upp.

En förklaring kan vara att yngre personer i högre utsträckning har sina personliga nätverk utanför sina bostadsområden, och därför inte är lika beroende av hjälp från personer i det egna området.

Om jag behöver hjälp finns alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp

Andel i procent som svarat antingen 1, 2, 3, 4 eller 5 på påståendet att Om jag behöver hjälp med något finns det alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp.

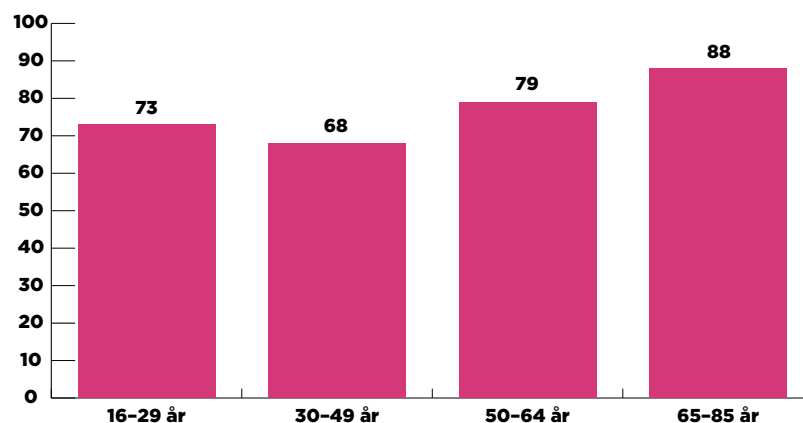

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016

Tabellen visar resultat på stadsdelsnivå. Det mest framträdande är att det i samtliga stadsdelar är fler som svarat att påståendet är helt riktigt, än helt felaktigt. I alla stadsdelar förutom Västra Göteborg och Västra Hisingen är det vanligaste svarsalternativet neutralt, det vill säga i mitten på skala 1–5 där 1 är helt felaktigt och 5 helt riktigt. I Västra Göteborg och Västra Hisingen är det vanligaste svarsalternativet 5. Värde 5 på skalan innebär att påståendet anses vara helt riktigt.

När jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren

Andel i procent som svarat Helt riktigt på påståendet att När jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren.

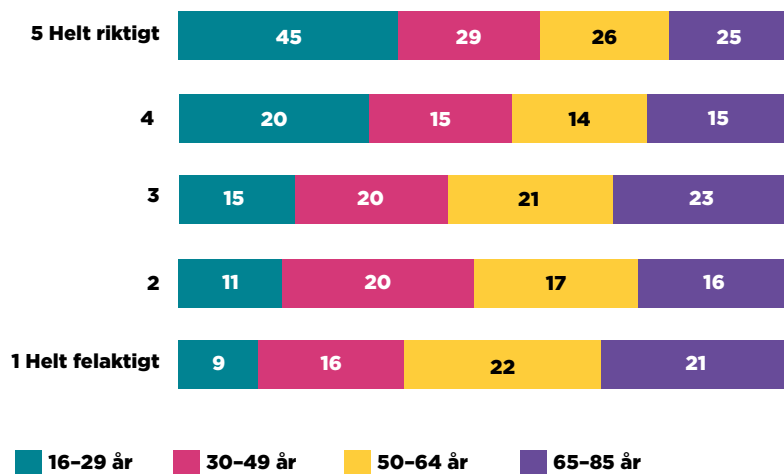

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016

Här framgår hur många procent inom respektive ålderskategori som svarat Helt riktigt, det vill säga 5 på skala 1–5 på påståendet att När jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren. Den högsta siffran anger de i åldern 65–85 år. Det går hand i hand med att äldre personer tenderar att vara mer oroliga för att utsättas för brott. Du kan läsa mer om äldre och otrygghet i nästa avsnitt.

Jag känner bara några få människor i mitt bostadsområde

Andel i procent som svarat antingen 1, 2, 3, 4 eller 5 på påståendet att jag känner bara några få människor i mitt bostadsområde.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016

Det är fler yngre än äldre som uppger att de bara känner några få människor i sitt bostadsområde. Bland 16–29-åringar är siffran 45 procent, medan den för 65–85-åringar bara är 9 procent. Precis som i fallet med frågan ”Om jag behöver hjälp med något finns det alltid människor i mitt bostadsområde som är beredda att ställa upp”, kan en förklaring vara att yngre personer är mindre beroende av kontakter i sitt eget bostadsområde.

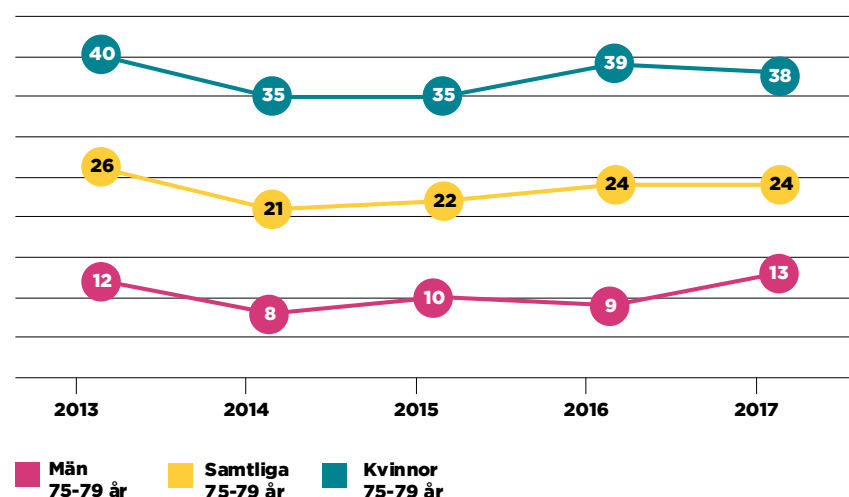
6. Äldre personer

Det här avsnittet handlar om otrygghet bland äldre. Det är fler äldre än yngre som upplever att de känner sig otrygga.

Tabellen nedan visar resultaten från reguljära NTU år 2013–2017, med fokus på målgruppen 75–79-åringar. I reguljära NTU framgår att ålderskategorin 75–79 år hör till den grupp som upplever sig allra mest otrygg i samhället. Resultaten är därför särskilt intressanta att studera. För att illustrera skillnader mellan könen är resultaten fördelade på kön.

Äldre och otrygghet vid utevistelse sen kväll

Andel i procent bland äldre som avstår från att gå ut på grund av otrygghet. Nationella siffror.

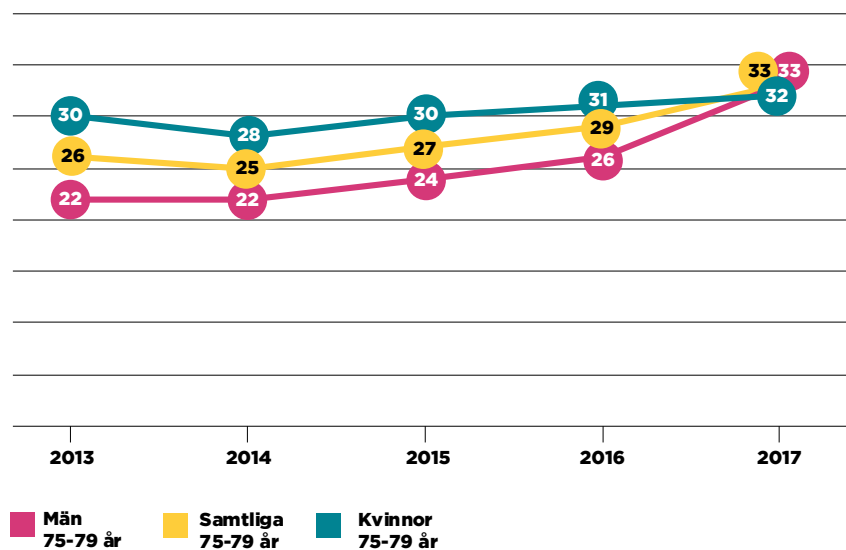

Källa: Reguljära Nationella trygghetsundersökningen 2013–2017

Som framgår av siffrorna ovan är det betydligt större procentandel kvinnor än män, som svarat att de avstår från att gå ut på grund av otrygghet. Förra året var det 38 respektive 13 procent för kvinnor och män. Så har det sett ut de senaste fem åren. Med NTU:s mått bör det betraktas som en mycket stor skillnad mellan könen.

Äldre och oro över brottsligheten i samhället

Andel i procent bland äldre som uppger att de känner stor oro över brottsligheten i samhället. Nationella siffror.

Källa: Reguljära Nationella trygghetsundersökningen 2013–2017

De senaste åren har fler män i åldern 75–79 år angett att de upplever stor oro över brottsligheten i samhället. I senaste NTU hade männen gått om kvinnorna; 33 procent för män respektive 32 procent för kvinnor.

Sedan 2013 har det skett en ökning nationellt med 11 procent för män 75–79 år. Andelen kvinnor i åldern 75–79 år som uppgett att de känner stor oro över brottsligheten i samhället har legat på en relativt jämn nivå under perioden.

6.1 Utsatthet för brott bland äldre

En av sex äldre uppger utsatthet för brott under det föregående året. Utsatthet för brott är i hög grad ett åldersrelaterat fenomen och det bekräftas även i senaste nationella trygghetsundersökningen. Bland samtliga personer 65 år eller äldre har en av sex, 17 procent, uppgett i NTU att de eller deras hushåll blivit utsatta för något brott under förra året. Andelen utsatta i åldern 64–74 år är cirka hälften av motsvarande andel bland personer under 65 år. Nivån är ytterligare något lägre bland de allra äldsta, 75–84 år, 15 procent. Det gäller utsatthet för både brott mot enskild person och brott mot hushållet.

Äldre män rapporterar högre utsatthet än äldre kvinnor, medan tendenser till motsatsen finns bland personer under 65 år. Skillnaden förklaras främst av en högre grad av utsatthet för brott mot enskild person, särskilt sexualbrott, som rapporteras av yngre kvinnor.

Här sammanfattas några viktiga noteringar från reguljära NTU vad gäller äldres brottsutsatthet:

- Få äldre uppger erfarenheter av sexualbrott.
- Det krävs oftare läkarvård när äldre personer misshandlas.
- En bekant gärningsperson är vanligare vid misshandel av äldre.

- Det är mer sällan alkohol med i bilden när äldre uppger misshandel.
- Äldre rånas oftare i en bostad.
- Hot och trakasserier är vanligast när de äldsta utsätts för brott.
- Äldre män i ensamhushåll utsätts något oftare än yngre.
- Äldre drabbas av en större andel trakasserier och bedrägeribrott.

7. Barn och unga

Göteborgsregionen (GR)⁴ genomför undersökningar som riktar sig till skolelever, för att ta reda på hur de ser på flera olika frågor kopplade till sin vardag. Exempel på sådana undersökningar är de elevenkäter som elever i årskurs 2, 5, 9 samt de i år 2 i gymnasiet får besvara. I den här undersökningen ingår frågor om trygghet i skolan. Här presenteras resultat från Göteborg. För att följa utvecklingen över tid visas resultat fyra till fem år bakåt i tiden.

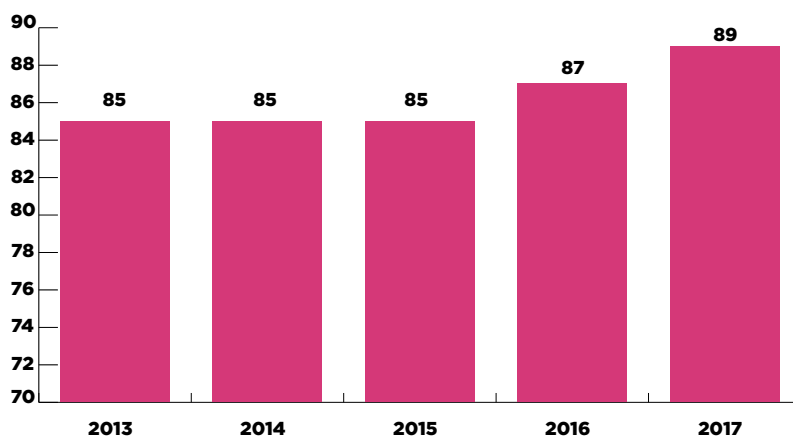
7.1 Trygghetsindex för elever i årskurs 2

Siffrorna är resultatet av ett indexvärde, det vill säga ett frågevärde som är beräknat på det antal som valt respektive svarsalternativ. Det bästa svarsalternativet ger 100 poäng, det näst bästa 66,66. Det näst sämsta ger 33,33 poäng och det sämsta 0 poäng.

Poängen multipliceras med andelen som valt alternativet och delas sedan på totala antalet svar för att erhålla indexvärdet. Genomsnittligt indexvärde för kategorin trygghet fås genom att räkna ut genomsnittet av följande påståenden:

- Jag är trygg i skolan.
- Jag har vuxna att prata med i skolan.
- Jag trivs i skolan.
- Lärarna är snälla mot mig.
- Andra barn är snälla mot mig.
- Jag har kompisar att vara med på skolan.

Trygghetsindex årskurs 2 Göteborg

Tabellen visar att trygghetsindexet för elever i årskurs 2 har ökat successivt sedan år 2013. Siffrorna skiljer sig inte åt nämnvärt men det har skett en ökning.

⁴ GR består av följande kommuner: Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungssund, Tjörn och Öckerö.

7.2 Trygghetsindex årskurs 5, 9 och år 2 gymnasiet

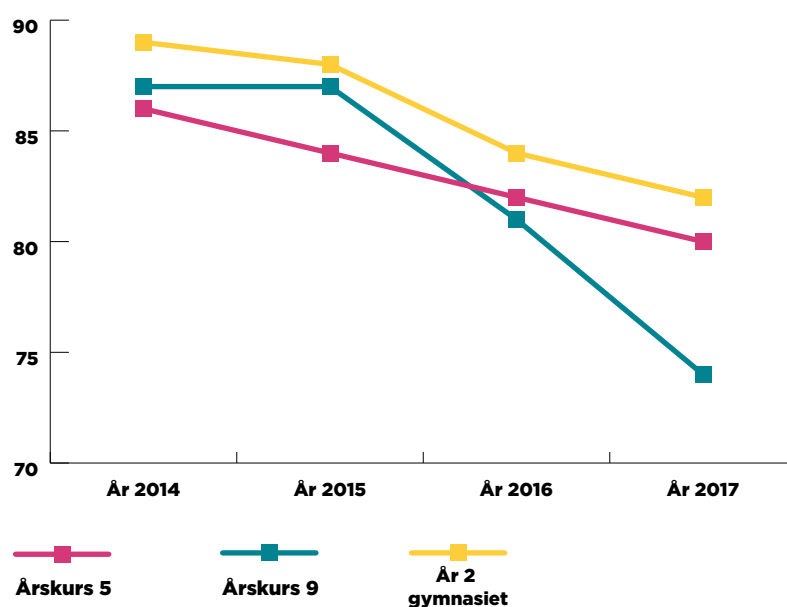
I elevenkäten till ovannämnda årskullar är frågorna de samma och därför presenteras resultaten ihop, till skillnad från de för årskurs 2.

Genomsnittligt indexvärde för kategorin trygghet fås genom att räkna ut genomsnittet av svaren på följande påståenden:

- I min skola finns det elever som jag är rädd för.
- I min skola finns det vuxna/personal som jag är rädd för.
- Jag känner mig trygg i skolan.

Jag känner mig trygg i skolan

Gemensamt index för tre frågor.

Till skillnad från elever i årskurs 2 syns en negativ utveckling de senaste åren för de äldre barnen. Här följer Göteborg nationella mönster. Samtliga årskullar har procentuellt sett ett minskat antal elever som uppger att de är trygga i skolan. Det är mest märkbart bland elever i årskurs 9 där trygghetsindexet sjunkit från 87 till 74 sedan år 2014.

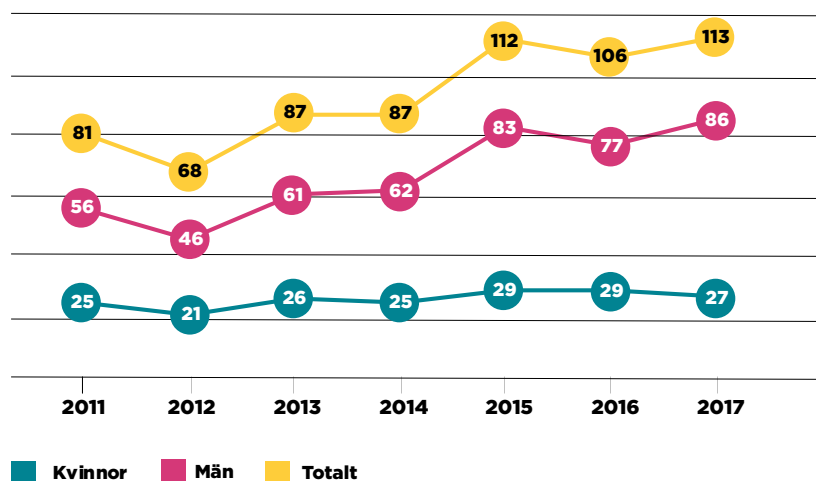
8. Dödligt våld

Vid studier och analyser av brottsutvecklingen är dödligt våld en central brottstyp att beakta. Utvecklingen för det allra grävsta våldet fungerar även som en indikation på utvecklingen av det mindre allvarliga våldet i samhället.⁵ En annan klar anledning är att det finns tillförlitliga uppgifter för dödligt våld, vilket gör det lätt att studera utvecklingen för brottstypen.

Mord, dråp och misshandel med dödlig utgång brukar tillsammans benämnas dödligt våld. Statistik över antalet anmälda brott som avser fullbordade mord, dråp, barnadråp eller misshandel med dödlig utgång ger en överskattad bild av det faktiska antalet fall av dödligt våld. Det beror på att statistiken redovisar samtliga anmälda händelser med dödlig utgång där det funnits anledning att utreda om dödligt våld kan ha varit dödsorsaken. Efter utredning visar sig många av händelserna handla om annat än dödligt våld. Exempel på det är självmord, olyckor eller naturlig död. Statistiken kan även innehålla dubletter eftersom flera polisanmälningar kan ha upprättats för samma fall av misstänkt dödligt våld. Därför redovisar Brottsförebyggande rådet varje år särskild statistik över antalet konstaterade fall av dödligt våld.

8.1 Dödligt våld nationellt

Konstaterade fall av dödligt våld i Sverige år 2011–2017

Källa: Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik. Observera att i ett av fallen 2012 kunde offrets kön inte fastställas.

År 2017 skedde en ökning av de konstaterade fallen av dödligt våld i Sverige. Antalet fall 2017 är den högsta nivån av konstaterade fall av dödligt våld sedan 2002 när Brottsförebyggande rådet började ta fram statistiken.

Under 2017 kunde 16 fall av dödligt våld knytas till händelser med flera dödsoffer. Det handlar till exempel om terrorattacken på Drottninggatan i Stockholm där fem personer föll offer för dödligt våld. Under 2017 var offret kvinna i 27 fall, 24 procent, och man i 86 fall, 76 procent.

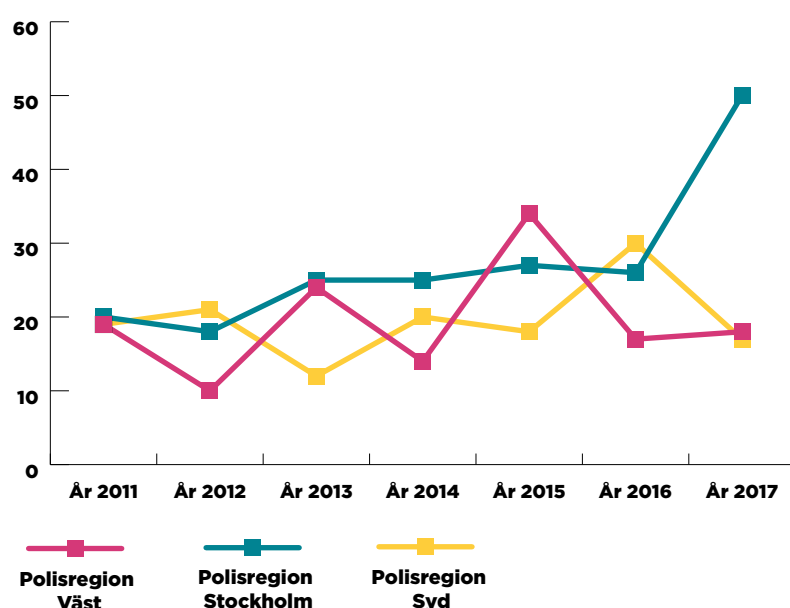
⁵ Brottsförebyggande rådet 2017:5.

Jämfört med 2016 har andelen kvinnor minskat och andelen män ökat med 3 procentenheter vardera. Sedan 2002 har nivån av konstaterade fall av dödligt våld varierat mellan 68 och 113 fall per år. De senaste tre åren har antalet fall av dödligt våld legat på en högre och jämnare nivå än åren innan. Det innebär att en tidigare nedåtgående trend nu är bruten.

I mer än en tredjedel, 35 procent, av de konstaterade fallen av dödligt våld 2017 användes skjutvapen. Det är en ökning med 7 procentenheter jämfört med 2016, då motsvarande siffra var 28 procent och antalet fall ökade från 30 till 40.

8.2 Dödligt våld i storstadsregioner

Konstaterade fall av dödligt våld uppdelat efter polisregion år 2011–2017

Källa: Brottsförebyggande rådets kriminalstatistik

Av de totalt 113 konstaterade fallen av dödligt våld 2017 ägde 85 fall eller 75 procent⁶ rum i någon av de tre storstadsregionerna Stockholm, Väst och Syd.

År 2017 utgjorde invånarna i de tre regionerna tillsammans 63 procent av Sveriges befolkning. Det innebär en överrepresentation av konstaterade fall av dödligt våld i storstadsregionerna. Överrepresentationen har vuxit i förhållande till 2016 då 69 procent av de konstaterade fallen återfanns i någon av storstadsregionerna. Då utgjorde invånarna i de tre storstadsregionerna 62 procent av landets totala befolkning. Grafen ovan visar att halveringen av konstaterade fall i polisregion Väst mellan 2015 och 2016 (34 respektive 17 fall), mer eller mindre höll i sig då 18 fall ägde rum 2017. Under en sexårsperiod har det skett en minskning i regionen.

I polisregion Syd minskade de konstaterade fallen av dödligt våld 2016–2017, från 30 till 17 fall. I polisregion Stockholm ägde nästintill en fördubbling rum, med en ökning från 26 till 50 fall.

6 Nivån har legat mellan 68 och 75 procent under åren 2010–2017.

9. Skjutningar

En skjutning anses vara bekräftad när det avfyrats projektiler med krutladat vapen och det finns spår efter detta i form av kulor, hylsor eller skador på material eller personer som kommer av beskjutningen, alternativt att det finns fler än ett oberoende ögonvittne till skjutningen. Skjutningen måste också vara icke-legal och inte uppenbart oavsiktlig.

9.1 Skjutningar i polisregion Väst

Konstaterade skjutningar i polisregion Väst 2011–2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PO Fyrbodals	0	5	1	2	4	2	1
PO Halland	0	0	0	0	3	3	10
PO Skaraborg	0	0	0	2	1	1	1
PO Storgöteborg	47	47	56	52	32	40	21
PO Älvsborg	1	5	6	5	9	9	4

Källa: Polismyndigheten region Väst

År 2017 var ett år med få skjutningar i polisregion Väst. I polisområde Storgöteborg skedde nästintill en halvering av antalet jämfört med år 2016. Samtidigt har otryggheten ökat under de senaste åren vilket även belystes i den förra rapporten i serien.⁷ Den 1 maj 2018 hade totalt tolv skjutningar ägt rum i Storgöteborg, att jämföra med tre stycken vid samma tidpunkt 2017.

⁷ Brott och trygghet. Statistik över brottslighet och trygghet i Göteborg (2017).

9.2 Skjutningar i Storgöteborg

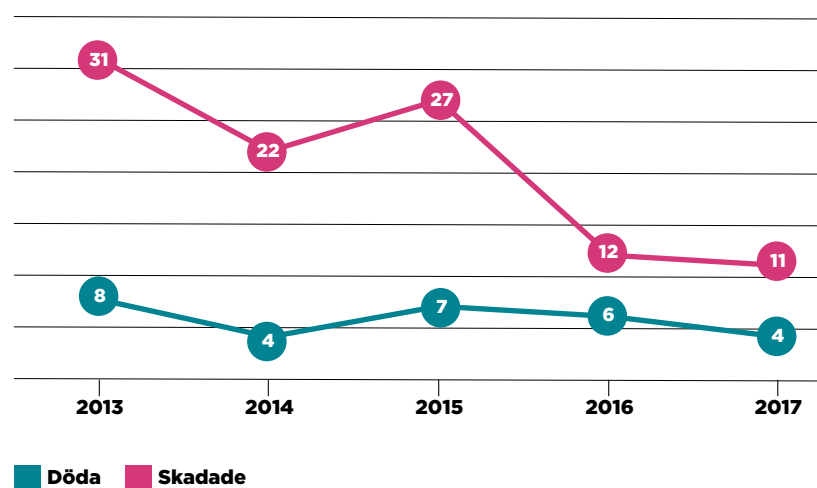
Konstaterade skjutningar i Storgöteborg 2017

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totalt
City					1				1				2
Hisingen lokalpolisområde							1					2	3
Nordost lokalpolisområde		1			1	1	1					1	5
Syd lokalpolisområde	1				1	2	1	1	1				7
Kungälv-Ale lokalpolisområde				1								1	2
Okänd plats										1		1	2
Totalt	1	1		1	3	3	3	1	2	1	0	5	21

Källa: Polismyndigheten region Väst

Jämfört med tidigare år var 2017 ett år med få skjutningar även i polisområde Storgöteborg. Tabellen visar under vilken tid på året och i vilket lokalpolisområde som en skjutning ägt rum. Det framgår att 9 av årets 21 skjutningar skedde under perioden maj-juli.

Antal döda eller skadade vid konstaterade skjutningar i Storgöteborg 2013–2017

Källa: Polismyndigheten region Väst

Likt utvecklingen med ett minskat antal skjutningar i polisområde Storgöteborg har det de senaste åren även skett en minskning när det gäller antalet döda eller skadade till följd av skjutningar. Det kan ses som logiskt då ett färre antal skjutningar borde leda till färre döda och skadade.

Jämförelsen mellan år 2016 och 2017 blir däremot intressant vid granskning av sambandet. År 2016 ägde 40 skjutningar rum jämfört med 21 stycken år 2017. Det var samtidigt enbart en reducering av ett enskilt fall av antal skadade och två fall av antal döda till följd av skjutningar. Det innebär att det procentuellt sett var fler som skadades eller dödades i skjutningar förra året jämfört med 2016.

9.3 Skjutningar i stadsdelar Göteborg

Tabell över konstaterade skjutningar i stadsdelarna 2013–2017

Polisområde Storgöteborg omfattar inte bara Göteborgs Stad, utan även andra kommuner. För att få fram tydligare statistik över skjutningarna som ägt rum inom Göteborgs kommungräns har statistiken bearbetats så att enbart siffrorna för Göteborgs Stad redovisas.

Tabellen beskriver antalet skjutningar i varje stadsdel de senaste fem åren.

	2013	2014	2015	2016	2017
Angered	11	6	4	5	3
Askim-Frölunda-Högsbo	5	2	2	6	2
Centrum	2	3	3	3	0
Lundby	3	3	3	3	1
Majorna-Linné	2	2	1	4	2
Norra Hisingen	6	7	0	1	1
Västra Hisingen	7	16	9	6	1
Västra Göteborg	4	2	3	5	5
Örgryte-Härlanda	1	1	0	2	0
Östra Göteborg	11	7	4	2	2

Det finns en tydlig trend som visar att skjutningarna har minskat i Göteborg under de senaste åren. Allra tydligast är det i Angered och Östra Göteborg där det varit betydligt färre skjutningar under de senaste åren jämfört med åren 2013–2014. En annan sak som står ur är det höga antalet skjutningar i Västra Hisingen 2014 och att stadsdelen under fjolåret enbart hade en skjutning. Den enda stadsdel där det skett en tydlig ökning över tid är Västra Göteborg. Stadsdelen omfattar Tynnered som i den senaste rapporten från polisens nationella operativa avdelning, klassificerades som ett särskilt utsatt område.

10. Avslutande diskussion

Kvinnor mer oroliga än män

Siffror från NTU Lokal visar tydligt att kvinnor i Storgöteborg oroar sig mer över brottslighet än vad män gör. Det gäller både oro för att själva utsättas för brott, men även annan oro som skapas på grund av brottsligheten i samhället. Oron är mest påtaglig i två av de lokalpolisområden där det finns områden som polisen benämner som särskilt utsatta; Storgöteborg Hisingen och Storgöteborg Nordost. Resultaten är viktiga att beakta framöver i arbetet med polisens och Göteborgs Stads samverkansmodell Trygg i Göteborg.

Äldre mer oroliga än unga

Äldre är mer otrygga än yngre, enligt de nationella siffrorna i rapporten. Så har det varit länge och det är ingenting som har ändrats under de senare åren. Snarare har oron bland äldre ökat. Det är särskilt tydligt bland äldre män där oron tidigare legat väldigt lågt i förhållande till äldre kvinnor.

Större oro bland äldre skolelever

I de skolundersökningar som genomförs bland skolelever i Göteborg framkommer att ju äldre eleverna blir, desto mer ökar deras känsla av att inte känna sig trygga i skolan. Det kan finnas flera anledningar. En tänkbar orsak skulle kunna vara att äldre tonåringar, i större utsträckning än yngre, riskerar att hamna i konfliktsituationer med anledning av ett utökat socialt nätverk i skolmiljön. Det ska samtidigt nämnas att Göteborg inte särskiljer sig utan stadens resultat går i linje med nationella siffror.

Trender de senaste åren

Genom siffror från nationella trygghetsundersökningen vet vi att den självrapporterade utsattheten för sexualbrott har ökat nationellt under de senaste åren. De anmälda brotten för desamma har också ökat nationellt men inte lika tydligt i Göteborg. I forskning framkommer att sexualbrott är en brottskategori som har ett stort mörkertal jämfört med andra typer av brott.

Bilstölder och stöld ur motordrivet fordon hör till brottskategorier som minskat succesivt under de senaste åren. Det hänger till stor del ihop med den tekniska utvecklingen som gjort det svårare att begå denna typ av brott.

Ökat dödligt våld nationellt

Det dödliga våldet har ökat i Sverige under de senaste åren. Det är tydligt att det är män som är både offer och gärningspersoner, inte kvinnor. Många av fallen har kopplingar till uppgörelser mellan kriminella grupperingar. Samtidigt ska nämnas att det under år 2017 var relativt få skjutningar i Göteborg jämfört med åren dessförinnan. Det är viktigt att poängtera att siffrorna är ögonblicksbilder som kan ändras fort.

Antalet skjutningar i Storgöteborg fram till och med april 2018 var betydligt fler än under samma period 2017. Den 1 maj i år (2018) hade tolv skjutningar ägt rum i Storgöteborg jämfört med tre stycken vid samma tid förra året. Det återstår att se hur statistiken blir för hela året.

Tänkbara orsaker till ökad otrygghet

Vid analys av orsakerna till människors upplevda otrygghet måste flera saker tas i beaktande. Med svenska mått mätt är Göteborg en storstad och präglas av de möjligheter och utmaningar som det bär med sig. Brottsligheten är ett exempel på det sistnämnda och någonting som påverkar allmänheten även om inte alla drabbas fysiskt eller materiellt. Uppmärksammade och brutala död bidrar till människors upplevelser av otrygghet och rädslan för att själv utsättas för brott ökar. Därtill tenderar uppseendeväckande brottsfall att få stort medialt utrymme, vilket skulle kunna inverka ytterligare på människors uppfattning om att brottsligheten är ständigt närvarande i samhället.

De brottsutsatta blir då långt fler än de som drabbas direkt av den faktiska situationen. Samtliga medborgare kan på ett eller annat sätt beröras på ett emotionellt plan. De allvarliga brottsfall som sker leder dessutom till utdragna rättsprocesser vilket skapar ytterligare uppmärksamhet även efter själva brottet. Sådana ständiga påminnelser kan vara ännu en anledning till otrygghet.

Slutligen bör betonas att människors upplevelse av otrygghet är minst lika allvarlig som den faktiska brottsligheten. Forskningen har visat hur känslor av otrygghet påverkar hur individer beter sig i sin vardag. När människor känner sig otrygga påverkar det vilka beslut de fattar i sina liv och hur begränsade de blir. Vid studier av brottslighet och otrygghet är det därför minst lika viktigt att beakta känslan av otrygghet som den faktiska brottsligheten.

Om rapportserien Brott och trygghet

Rapportserien Brott och trygghet syftar till att ge en sammanfattande bild över utvecklingen vad gäller brottslighet och trygghet i Göteborg. Genom att kombinera flera olika källor kan rapporterna fungera som underlag i arbetet med att ta fram lokala problembilder i stadsdelarna. Vilken typ av brottslighet ökar eller minskar i ett visst område? Hur ser utvecklingen ut vad gäller trygghet och otrygghet bland de boende?

Den här rapporten fokuserar bland annat på statistik från Brottsförebyggande rådets nya undersökning NTU Lokal. Undersökningen ger möjlighet till bättre lokala jämförelser mellan lokalpolisområden i staden.

Det här är den fjärde rapporten i serien Brott och trygghet. Rapporten ges ut årligen av Social resursförvaltning. Tidigare rapporter finns att ladda hem från socialutveckling.goteborg.se.

Kontakt

trygghetsframjande@socialresurs.goteborg.se